

Prekenverkstedet

Den Norske
Israelsmisjon

<https://www.israelsmisjonen.no/pv>

Kristi forklarelsesdag – søndag 23. februar 2025

Søndagens tekster: 2 Mos 34,27-35 / 2 Kor 3,12-18 / Luk 9,28-36

Mesternes Mester

I søndagens tekst møter vi tre «mestere» i hver sin kategori, og selv om det ikke er noen konkurranse som utspiller seg der på fjellet, er det ingen tvil om hvem som blir stående igjen alene til slutt.

Profetiske linjer

Det er Kristi forklarelsesdag – eller transfigurasjon. Og tekstene denne søndagen er så spekket med innhold, profetiske overtoner og linjer tilbake til GT at det blir utfordrende å legge ut teksten i en kort preken. Denne fortellingen er en av de tydeligste åpenbaringene i evangeliene av hvem Jesus er. Og dermed blir den stående som en av de mest sentrale hendelsene i Jesu liv, sett bort i fra hans lidelse, død og oppstandelse.

Loven og profetene

Det måtte vært spektakulært for de tre disiplene å være tilstede på «forklarelsens berg». To skikkelser dukker opp. Disse to skikkelsene er ikke bare to av de mest kjente personene fra GT-historien. Moses og Elia er også viktige skikkelser det knyttet seg Messias-forventninger til. Det fantes forventninger om at en Moses-skikkelse skulle dukke opp i endetiden (Apg 7, 37). Og på spørsmål om hvem folket trodde Jesus var, ble også Elia nevnt som en av flere mulige (Matt 16,14). Det var ikke noen samlet forståelse av hvem Messias var i det jødiske miljøet på Jesu tid. Derfor kunne nok svarene variere.

Men fremfor alt representerte Moses Loven. Han var mellommannen når den gamle pakt skulle inngås. Også det på et fjell, i Sinai. Den andre viktige institusjonen, profetene, stod Elia som en representant for. Det var med andre ord i sannhet et mestermøte. Etter tradisjonen skjedde møtet på Taborfjellet i nærheten av Nasaret.

Hva er det de snakker om...?

For moderne mennesker virker hele fortellingen surrealistisk. To avdøde mennesker dukker opp i tiden, og de har en samtale med Jesus. Samtalens innhold handler om *utgangen* Jesu liv skulle få. Både Elia, og i følge apokryfiske skrifter Moses, ble borttrykket ved slutten av sitt liv. En parallell til samtalen om Jesu bortgang, der begges liv pekte mot Jesu fullendelse i

herlighet. Ordet som er brukt på gresk er *exodus*. Navnet på Andre Mosebok. Og det kan også lede tanken hen til den seierrike utgangen som israelfolket fikk fra fangenskapet i Egypt. Skyen som lå over fjellet og skygget over dem, gir også noen gammeltestamentlige assosiasjoner til ørkenvandringa. Nå var de ikke bare *bak* skyen og ble ledet av den, men inne i den. I Guds herlighet.

Slik kan samtalen bli sett i lys av en linje bakover og settes inne i et frelseshistorisk perspektiv. Det blir en fortsettelse av den store fortellingen til det jødiske folk; Jesus er ikke «kristen», og han bryter ikke med den jødiske fortellingen, han bekrefter og oppfyller alt det som ligger gjemt i hele det jødiske folkets identitet og store frelseshistorie. Den som er blitt fortalt fra generasjon til generasjon. Og igjen, Guds røst bekrefter at de to herrenes liv og tjeneste oppfylles i Jesus; «Dette er min Sønn, den utvalgte. Hør ham!»

At Peter ville bygge hytter på fjellet kan kanskje ha en dypere mening, den enkle og menneskelige tolkningen er at vi alle kunne tenke oss å være der, i dette øyeblikket. Og øyeblikket har også Peter fått forevige i ett av sine brev (2 Pet 1,16-18).

Glansen som forsvant

De andre tekstene understreker dette bakteppet som denne åpenbaringen skjer i. Gud som inngår en pakt med Moses og folket gjennom Loven. Og den herlighet som denne pakten og loven hadde. Korinterbrevsteksten kaster inn et nytt aspekt ved sløret Moses bar. Teksten fra Andre Mosebok forteller at han måtte dekke til ansiktet fordi det strålte så sterkt at folket ikke tålte det. Paulus kan fortelle at det fantes en annen grunn til sløret, nemlig at herligheten, utstrålingen fra Moses sitt ansiktet falmet og forsvant. I dette ligger det at det ikke var Moses selv som mistet glansen og falmet, men at Lovens herlighet som han representerte, ikke kunne gi den herlighet som folket søkte hos Gud. Veien til frelse og Guds herlighet går ikke gjennom Loven, men gjennom nåden (Johs 1,17).

Jesu forklarelse kan derfor forstås på minst to måter; Hvem er størst? Jesus stilles opp som en «*konkurrent*» til de to personlighetene i GT; han er større, han har en herlighet, en utstråling som ikke forsvinner og som overgår disse to personene. Ikke bare ansiktet strålte, men også klærne, ja, hele kroppen strålte mot dem. Elia og Moses må stille seg i skyggen av Jesus. De representerer bare skyggen av de godene som skulle komme (Hebr 10,1).

En annen og utfyllende måte er å se forklarelsen som en oppfyllelse – Elia og Moses peker på han som skulle komme, på Jesus. Slik sett stiger Jesus fram som den egentlige, den som hele Skriften retter seg mot.

Betegnende nok avslutter Lukas sin beretning med «var det ingen annen å se, bare Jesus». Jesus er størst og herligst – det er han Loven og profetene peker på. Denne åpenbaringen var noe de holdt for seg selv inntil Jesu død og oppstandelse.

Jan Løkkeborg

Sokneprest i Skodje kyrkjelyd

jan.lokkeborg@kyrkja.alesund.no